

مقررات و آئین نامه های دوره آموزش دستیار تخصصی بالینی

کلیات

ماده ۱ تعریف دوره دستیاری بالینی پزشکی :

دوره دستیاری رشته های تخصصی بالینی یکی از مقاطع تحصیلات عالی دانشگاه (Academic) است که متقاضیان واجد شرایط با داشتن مدرک دکترای پزشکی عمومی (M.D) ، پس از موفقیت در امتحان پذیرش دستیاری و گذراندن دوره های آموزشی تئوری و عملی و قبولی در امتحانات لازمه (تکوینی و نهایی) موفق به اخذ مدرک تخصصی در رشته مربوطه می گردند.

ماده ۲ تعریف دستیار :

دستیار به فردی اطلاق می شود که با داشتن مدرک دکترای پزشکی عمومی و پذیرش در امتحان ورودی دستیاری، جهت آموزش های نظری و کسب مهارت های عملی در یکی از رشته های تخصصی پزشکی، طی مدت زمان مشخصی که برای آن دوره از طریق شورای آموزش پزشکی و تخصصی تصویب شده است، به امر تحصیل، آموزش، پژوهش و انجام فعالیت های کارورزی تخصصی اشتغال می ورزد.

ماده ۳ هدف دوره دستیاری :

تربیت پزشک متخصص و متعهد در رشته های مورد نیاز کشور جهت کسب مهارت های نظری و عملی، آموزش پزشکی، تعمیم و گسترش بهداشت در جامعه، امور درمانی و انجام فعالیت های پژوهشی در راستای پیشبرد دانش پزشکی است.

شرایط پذیرش دستیار

الف) شرایط عمومی :

ماده ۴ شرایط لازم پذیرش دستیار در رشته های تخصصی بالینی به شرح زیر است :

(۴/۱) تأیید صلاحیت عمومی طبق ضوابط شورای عالی انقلاب فرهنگی.

(۴/۲) داشتن مدرک یا گواهینامه فارغ التحصیلی در رشته دکترای پزشکی (M.D) از دانشگاه ها و مراکز مورد تأیید وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی.

(۴/۳) داشتن برگ پایان خدمت نظام وظیفه یا معافی جهت آقایان.

تبصره : کلمه معافی به مفهوم معافیت دائم آن می باشد و داوطلبین دارای معافیت موقت پزشکی و یا کفالت با مسئولیت خود می توانند در آزمون پذیرش دستیار شرکت نمایند. بدیهی است در صورت فراخوانده شدن به انجام خدمت نظام وظیفه ، وزارت هیچ گونه تعهدی جهت ترخیص آنان به عهده نخواهد داشت و طبق مقررات با این افراد برخورد خواهد شد .

(۴/۴) هر داوطلب می تواند حداکثر تا سن مجاز ورود به دوره دستیاری (۴۰ سال تمام، تا پایان شهریور ماه سال تحصیلی مربوطه) بدون محدودیت دفعات، در آزمون ورودی دستیاری شرکت نماید.

اصلاحیه ماده ۴/۴ : از سی و یکمین دوره پذیرش دستیار تخصصی ، محدودیت سنی از سوی وزارت متبوع جهت شرکت در آزمون منتفی اعلام گردیده است .

۴/۵) نداشتن نقص عضو مؤثر حرفه ای بر حسب رشته. دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی موظف است با همکاری مراکز آموزش پزشکی نقص عضو مؤثر حرفه ای را بر اساس رشته‌های مختلف تنظیم و جهت اجراء به مراکز آموزشی ابلاغ نماید. " آیین نامه ضوابط و مقررات تعیین نقص عضو مؤثر حرفه ای در رشته های تخصصی بالینی پزشکی "

۴/۶) عدم اشتغال به تحصیل در یکی از رشته‌های تخصصی پزشکی ، Ph.D ، کارشناسی ارشد و نداشتن مدرک تخصصی پزشکی بالینی .
۴/۷) پذیرفته شدن در آزمون پذیرش دستیاری.

ب) شرایط اختصاصی :

ماده ۵ شرایط استفاده از سهمیه رزمندگان :

با توجه به قانون تسهیلات برای ورود رزمندگان و جهادگران داوطلب بسیجی به دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی، به میزان ۲۰٪ از کل ظرفیت پذیرش هر رشته- محل به افراد واجد شرایط سهمیه رزمندگان که ۸۰٪ حد نصاب قبولی در رشته - محل انتخابی را کسب کرده باشند ، تعلق می گیرد .

- کلیه متقاضیان سهمیه رزمندگان ابتدا همانند سایر داوطلبان آزاد مورد سنجش قرار می گیرند و در صورت قبولی جزء پذیرفته شدگان آزاد محسوب می شوند ، در صورت پذیرفته نشدن در بالاترین اولویت ممکن در سهمیه رزمندگان به رقابت می پردازند .

- در صورتیکه ظرفیت رشته - محل دو نفر باشد یک نفر داوطلب واجد شرایط استفاده از سهمیه رزمندگان به صورت مازاد در آن رشته - محل پذیرفته می شود .

جانبازان با معلولیت ۷۰٪ و آزادگانی که در دوران دانشجویی حداقل دو سال سابقه اسارت داشته باشند، در صورت کسب ۸۰٪ نمره حد نصاب در رشته - محل انتخابی (حداکثر به میزان ۲۰٪ از کل ظرفیت پذیرش هر رشته-محل) در آزمون ورودی دستیاری مازاد بر ظرفیت ، پذیرش می شوند .

ماده ۹ شرایط استفاده از سهمیه مازاد مناطق محروم

در اجرای ماده ۱۴ قانون خدمت پزشکان و پیراپزشکان مصوب مجلس شورای اسلامی، در هر سال حداکثر ۱۰٪ کل ظرفیت پذیرش دستیار بصورت مازاد در رشته‌های مورد تقاضای معاونت درمان به منظور پوشش مناطق محروم و نیازمند ، به افرادی که ۸۰٪ نمره حد نصاب هر رشته - محل را کسب نمایند اختصاص می یابد.

پذیرفته شدگان ملزم به سپردن تعهد محضری خاص به مدت ۳ برابر مدت آموزش در مناطق محروم و نیازمند بنا بر نظر معاونت درمان خواهند بود . بدیهی است سهمیه مذکور صرفاً در رشته های مورد نیاز اعلام شده قابل محاسبه و اجرا می باشد .

* متقاضیان واجد شرایط استفاده از این سهمیه در صورت کسب حد نصاب پذیرش داوطلبان آزاد در رشته - محل مورد تقاضا بصورت آزاد مورد پذیرش قرار خواهند گرفت .

* کارکنان رسمی که با اخذ موافقت از وزارتخانه ها ، نهادها ، سازمانها در آزمون شرکت می کنند مجاز به استفاده از سهمیه مازاد مناطق محروم نمی باشند . بدیهی است کارکنان رسمی دانشگاه های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی و سازمانهای وابسته به وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی در صورتیکه محل خدمت ایشان در میان مناطق محروم و نیازمند اعلام شده باشد ، به شرط سپردن تعهد محضری خاص به نفع همان محل ، مجاز به استفاده از سهمیه مذکور می باشند .

داوطلب استفاده از سهمیه مازاد مناطق محروم باید حداقل دارای یکی از شرایط زیر باشند:

۱. متقاضی متولد استان منطقه محروم انتخابی بوده و دو مقطع تحصیلی راهنمایی و متوسطه را در آن استان گذرانده باشد.
۲. محل تولد یکی از والدین یا همسر. استان منطقه محروم انتخابی بوده و داوطلب سه مقطع تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و متوسطه را در استان گذرانده باشد.
۳. داوطلب در استخدام پیمانی، رسمی-آزمایشی و یا رسمی قطعی دانشگاه علوم پزشکی و یا سازمانهای وابسته به وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در مناطق محروم باشد.

پذیرش بصورت آزاد:

داوطلب پذیرش بصورت آزاد نمی تواند در هیچیک از سهمیه ها در قالب ظرفیت پذیرش شود. در پذیرش بصورت آزاد، رقابت شرکت کنندگان با توجه به مقررات مربوطه صورت می پذیرد. کلیه داوطلبین مرد و زن که از سهمیه هایی جانبازان - ایثارگران - رزمندگان - سهمیه مازاد مناطق محروم و سهمیه مازاد استعدادهای درخشان، نخبگان و استعدادهای برتر استفاده می نمایند ابتدا بصورت آزاد پذیرش می شوند.

پذیرش بصورت مازاد بر اساس آئین نامه اجرایی " تسهیل ادامه تحصیل استعدادهای درخشان،

نخبگان و استعدادهای برتر " :

الف) داوطلبین متقاضی استفاده از مزایای سهمیه مازاد استعدادهای درخشان، برتر و نخبگان و مدارک آنها توسط شورای منتخب دانشگاه محل تحصیل متشکل از نمایندگان معاونتهای آموزشی - پژوهشی - دانشجویی و فرهنگی و نیز رئیس دفتر استعدادهای درخشان همان دانشگاه جهت استفاده از مزایای مذکور تایید گردیده می بایست اصل کلیه مدارک را همراه با مستندات مربوطه در تاریخهای اعلام شده به دانشگاه محل تحصیل ارائه دهند و دانشگاهها موظف به دریافت مدارک و بررسی مدارک مذکور بوده و صرفاً در صورت تایید مراتب، گواهی لازم جهت شرکت در آزمون به داوطلب اعطا نمایند. دانشگاه محل آموزش پزشکی عمومی نیز موظف می باشد افراد واجد شرایط استفاده از آئین نامه مذکور را رسماً جهت اقدامات بعدی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی معرفی نمایند.

محلهای آموزشی بنا به ظرفیت های دانشگاهی و صلاحدید دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی جهت سهمیه مذکور و فرم انتخاب رشته-محل داوطلب تعیین می گردد.

+ داوطلبین واجد شرایط فقط برای یک نوبت مجاز به استفاده از سهمیه استعدادهای درخشان می باشند.

نحوه پذیرش:

✓ داوطلبین واجد شرایط که موفق به کسب حداقل ۴۰ امتیاز بر اساس مندرجات جدول نحوه محاسبه امتیازات آموزشی شده اند در صورت کسب ۹۰٪ حد نصاب رشته - محل انتخابی مشمول قوانین پذیرش بصورت مازاد می باشند.

✓ پذیرش همزمان سهمیه مازاد با سهمیه انتخابی داوطلب، همواره در بالاترین اولویت ممکن خواهد بود.
✓ افرادی که یک نوبت با استفاده از این سهمیه پذیرفته می شوند در صورت انصراف حق استفاده مجدد از آن را نخواهند داشت.

تعهدات مربوطه: میزان تعهدات این قبیل از پذیرفته شدگان مطابق سایر پذیرفته شدگان بصورت آزاد خواهد بود.

پذیرش بصورت بورسیه نیروهای مسلح :

با توجه به مصوبات پنجاه و نهمین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی کادر ثابت (رسمی) نیروهای مسلح با استفاده از بورسیه نهاد محل استخدام با شرایط زیر بصورت مازاد بر ظرفیت در قالب باقیمانده ظرفیت پذیرش ۲/۵٪ پذیرش دستیار انتقالی از خارج از کشور ، در هر دانشگاه (با گرد به بالا) با تأیید کمیسیون برنامه ریزی دستیاران انجام می پذیرد .

۱. دارا بودن شرایط عمومی لازم برای پذیرش دستیار

۲. دارا بودن شرایط عمومی و اختصاصی سازمانهای نیروهای مسلح معرفی کننده

۳. کسب حداقل ۸۰٪ حد نصاب قبولی در رشته-محل مورد تقاضا

توجه : تأیید نهایی افراد واجد شرایط استفاده از بورسیه استعلام از سازمان معرفی کننده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی انجام خواهد پذیرفت و صرفاً بورسیه مذکور جهت متقاضیانی که واجد شرایط بودن ایشان از سوی سازمان مربوطه مورد تأیید قرار گیرد لحاظ خواهد گردید .

اتباع غیر ایرانی :

ثبت نام و شرکت اتباع غیر ایرانی و پذیرش آنها طبق مفاد آئین نامه مربوطه انجام می پذیرد .

اصلاحیه :

از سی و هشتمین دوره آزمون پذیرش دستیار تخصصی پزشکی بالینی (مورخ ۲۸/۱۱/۸۹) سهمیه مناطق محروم - سهمیه خانمها - پذیرش بصورت بورسیه در رشته تخصصی پزشکی ورزشی - پذیرش بصورت مازاد در رشته تخصصی پزشکی خانواده از سهمیه های پذیرش دستیار تخصصی حذف گردید .

شرط شرکت دانشجویان مستقیم در آزمون رشته بیهوشی :

فارغ التحصیلان رشته پزشکی بیهوشی که از موقعیت فراهم شده برای شروع دوره دستیار استفاده نموده اند، مجاز هستند با رعایت مقررات (دستورالعمل دوره مربوطه) در آزمون پذیرش دستیار صرفاً در رشته بیهوشی ثبت نام کنند و در صورت قبولی ادامه تحصیل دهند.

ماده ۱۴ ممنوعیت تغییر رشته پس از ثبت نام و انتخاب رشته

پس از ثبت نام و انتخاب رشته طبق ضوابط مقرر هر دوره ، تغییر رشته مجاز نمی باشد.

ماده ۱۵ شرایط اتمام خدمات قانونی

داوطلبانی که در حین انجام خدمات قانونی (شامل خدمت وظیفه عمومی، طرح و توزیع نیروی انسانی، پیام آوران بهداشت) می باشند در صورت اتمام دوره مذکور تا تاریخ ۳۱ شهریورماه سال مورد نظر، مجاز به شرکت در امتحان پذیرش دستیار خواهند بود .

تبصره ۱ : انجام خدمات قانونی به استثنای خدمت نظام وظیفه و پیام آوران بهداشت با تأیید مرکز تأمین و توزیع نیروی انسانی با احتساب ضریب منطقه، محاسبه خواهد شد.

ماده ۱۶ شرط شرکت فارغ التحصیلان ایرانی خارج از کشور

فارغ التحصیلان ایرانی خارج از کشور با ارایه معرفی نامه از اداره کل امور فارغ التحصیلان، از طریق دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی طبق دستورالعمل هر دوره می توانند در امتحان پذیرش دستیار شرکت نمایند.

ماده ۱۷ امتیاز ۱٪ رتبه اول ، ۱٪ رتبه دوم (صدک ۹۸ تا ۹۹) و ۱٪ رتبه سوم (۹۷ تا ۹۸) دانشگاه ها دانشگاه هایی که تعداد فارغ التحصیلان آنان تا پایان شهریور ماه سال مربوطه کمتر از ۱۰۰ نفر و بیشتر از ۴۹ نفر باشد می توانند یک نفر را بعنوان رتبه اول و یک نفر را بعنوان رتبه دوم و یک نفر را بعنوان رتبه سوم معرفی نماید . دانشگاه هایی که کمتر از ۵۰ نفر تا تاریخ فوق فارغ التحصیل داشته باشند صرفاً یک نفر بعنوان رتبه اول معرفی می نمایند .

تبصره ۱ : از مجموع فارغ التحصیلان واحدهای آموزشی دانشگاه آزاد اسلامی (تهران - تنکابن - یزد - تبریز - مشهد - اردبیل - نجف آباد) و همچنین سایر دانشکده های پزشکی مورد تأیید شورای گسترش دانشگاه های علوم پزشکی ، نفرات ۱٪ رتبه اول ، ۱٪ رتبه دوم و ۱٪ رتبه سوم و در صورت وجود داوطلب واجد شرایط قانون ۱۰٪ رتبه برتر ، مشمول این ماده خواهند بود .

تبصره ۲ : چنانچه در محاسبه ۱٪ رتبه اول ، ۱٪ رتبه دوم و ۱٪ رتبه سوم دانشگاه ها عدد اعشاری حاصل شود، رقم مربوطه به صورت گرد علمی منظور خواهد شد.

امکان شرکت دارندگان مدال از المپیادهای علمی جهانی در پذیرش دستیار قبل از انجام خدمات قانونی (بر اساس مصوبات پنجاه و سومین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی)

فارغ التحصیلان رشته پزشکی دارای مدال از المپیادهای علمی جهانی در صورتی که بدون احتساب معدل دوره کارورزی جزء ۱۰ درصد رتبه برتر دوره پزشکی عمومی دانشگاه علوم پزشکی محل تحصیل خود باشند، ملزم به گذراندن خدمات قانونی قبل از شروع دوره دستیاری نمی باشند.

ماده ۱۸ نحوه احتساب رتبه های برتر دانشگاه ها برای پذیرش دستیار، با استفاده از Scaore-Standard بر اساس ۵۰ درصد معدل کل دوره پزشکی عمومی بدون احتساب معدل دوره کارورزی و ۵۰٪ بقیه، نمره آزمون پیش کارورزی از مجموع دانشجویان فارغ التحصیل هر دانشگاه در سال تحصیلی مربوطه (بدون اعمال هرگونه سهمیه ای) به صورت زیر می باشد:

$$\frac{\text{میانگین نمرات آزمون در هر دوره -}}{\text{میانگین معدل کل افراد -}} + \frac{\text{نمره آزمون پیش کارورزی از ۲۰۰}}{\text{معدل از ۲۰}} = \text{معیار مقایسه}$$

(انحراف معیار نمرات آزمون در همان دوره)   (انحراف معیار معدل کل افراد)

اسامی واجدین شرایط از سوی دانشگاه ها به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام می گردد .

ماده ۱۹ شرط شرکت داوطلبان کادر ثابت و رسمی نیروهای نظامی و انتظامی شرکت در امتحان و انتخاب رشته داوطلبین کادر ثابت و رسمی نیروهای نظامی و انتظامی با ارایه معرفی نامه از ستاد مشترک ارتش جمهوری اسلامی ایران (اداره نهم) و یا ستاد کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی و در مورد کارکنان وزارتخانه ها، سازمان ها و نهادهای دولتی با ارایه معرفی نامه از بالاترین مقام مسئول اجرایی، بلامانع خواهد بود.

پ (آزمون پذیرش دستیار :

ماده ۱۲ آزمون پذیرش دستیار هر سال یک بار در بهمن یا اسفندماه برگزار می شود.

* دستورالعمل آزمون پذیرش دستیار دوره‌های تخصصی بالینی پزشکی هر دوره که مبتنی بر مصوبات شورای آموزش پزشکی و تخصصی تهیه و توسط دبیر شورای آموزش پزشکی و تخصصی به دانشگاه‌های علوم پزشکی ابلاغ می‌شود، به منزله مصوبه شورای آموزش پزشکی و تخصصی می‌باشد و لازم الاجراء است.

روند کنکوری پذیرش دستیار:

۱. آزمون پذیرش دستیار در روندی مشابه کنکور سراسری یکبار در سال در دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور برگزار شود.

حذف محدودیت انتخاب ۵ رشته در آزمون و امکان انتخاب ۱۰۰ رشته محل برای دستیاران تخصصی بالینی "
موضوع ۱ و ۲ مصوبات نشست ۶۱ شورای آموزش پزشکی و تخصصی "

۲. سئوالات آزمون و نمره منفی :

سئوالات آزمون به صورت چند گزینه‌ای بوده و دارای نمره منفی نیز می‌باشد.

۳. حق ثبت نام شرکت در آزمون :

مبلغ ثبت نام جهت شرکت در آزمون پذیرش دستیار بر مبنای دستورالعمل ثبت نامی سال مربوطه می‌باشد.

۴. الزام به ارایه مدارک ثبت نام و مسئولیت صحت مدارک ارایه شده :

داوطلبان ورود به دوره دستیاری ملزم به ارایه مدارک مربوط در زمان ثبت نام (طبق دستورالعمل هر دوره)، می‌باشند. چنانچه در هر مرحله‌ای از دوره معلوم شود داوطلب واجد شرایط نبوده و یا صحت مدارک ارایه شده مورد تأیید واقع نشود حق ادامه دوره از دستیار سلب شده و حکم آموزشی وی لغو می‌گردد و به مدت دو دوره از شرکت در آزمون ورودی دستیاری محروم می‌شود.

ماده الحاقی مصوب پنجاه و سومین نشست شورا

پذیرش دستیار تخصصی با رعایت سهمیه‌های مربوطه بر اساس اولویت‌های زیر انجام می‌شود:

۱. نمره آزمون پذیرش دستیار

۲. اولویت انتخاب رشته - محل

۳. در مورد داوطلبانی که نمرات آزمون پذیرش دستیاری و اولویت انتخاب رشته - محل یکسان باشد، نمره آزمون جامع پیش‌کارورزی و سپس معدل کل دوره پزشکی عمومی بدون احتساب معدل دوره کارورزی ملاک عمل خواهد بود.

≡ دوره آموزشی ≡

الف) شرایط شروع دوره:

ماده ۲۱ ☞ اخذ تعهد از پذیرفته شدگان

از پذیرفته شدگان آزمون ورودی دستیاری به استثنای مشمولین سهمیه مازاد مناطق محروم، توسط دانشگاه‌ها تعهد عام اخذ خواهد شد. تعیین محل خدمت دستیاران پس از فارغ التحصیلی به عهده وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

* پذیرفته شدگانی که با مأموریت آموزشی از وزارتخانه‌ها، نهادها و سازمان‌ها (به استثنای دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی وابسته به وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی) برای ادامه تحصیل به رشته‌های تخصصی و فوق تخصصی وارد می‌شوند، ملزم به سپردن تعهد محضری به محل استخدام خود هستند. فرد یا

سازمان مربوطه موظف به پرداخت شهریه و کلیه هزینه‌های تحصیلی برابر ضوابط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌باشد.

نحوه اخذ تعهد:

از پذیرفته شدگان با استفاده از سهمیه مازاد مناطق محروم، جهت پوشش مناطق محروم، تعهد خاص به میزان ۳ برابر مدت آموزش، به نفع دانشگاه‌های علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی مناطق محروم و نیازمند اخذ می‌گردد.

از سایر پذیرفته شدگان آزمون ورودی دستیاری توسط دانشگاه‌های علوم پزشکی تعهد عام به میزان حداکثر ۲ برابر مدت تحصیل به نفع وزارت متبوع اخذ می‌گردد. این مدت با توجه به سایر مقررات مربوطه و ضریب منطقه ای که از سوی معاونت درمان تعیین می‌شود متغیر است.

* پذیرفته شدگان با استفاده از مزایای سهمیه مناطق محروم، پس از فراغت از تحصیل فقط در حوزه مناطق محروم و یا نیازمند تعیین شده حق فعالیت درمانی و یا آموزشی خواهند داشت و در خارج از منطقه مربوطه حق فعالیت تخصصی در رشته تحصیلی خود را تا پایان دوره تعهد ندارند.

* چنانچه پذیرفته شدگان در سهمیه مازاد مناطق محروم، دارای سوابق خدمت در مناطق محروم باشند، سابقه خدمتی ایشان (حداکثر تا سقف ۵ سال بصورت روز شمار) قابل محاسبه و کسر از سنوات تعهد خاص این گروه از پذیرفته شدگان می‌باشد.

ماده ۲۲ ثبت نام

پذیرفته شدگان قطعی دستیاری موظفند در تاریخهای اعلام شده در دستورالعمل هر دوره، به دانشگاه‌های ذیربط مراجعه و طبق ضوابط و مقررات نسبت به ثبت نام، سپردن تعهد محضری و ارائه مدارک لازمی که از سوی دانشگاه‌ها تعیین خواهد شد، اقدام نمایند.

 تبصره ۱: ثبت نام قطعی داوطلبینی که تا پایان شهریور ماه فارغ التحصیل می‌شوند و یا خدمات قانونی و نظام وظیفه را به پایان می‌رسانند، در پایان شهریور ماه صورت می‌گیرد. در هر صورت مراجعه پذیرفته شدگان جهت اعلام وضعیت در تاریخهای اعلام شده الزامی است.

ماده ۲۳ مدت ارزش قبولی پذیرفته شدگان

ارزش قبولی علمی در آزمون پذیرش دستیاری برای رشته‌های تخصصی، حداکثر تا پایان مهلت مقرر ثبت نام خواهد بود. تبصره ۱: چنانچه پذیرفته شدگان تا پایان مهلت مقرر به هر دلیل جهت ثبت نام به دانشگاه مراجعه نمایند، منصرف قطعی تلقی شده و اسامی افراد جایگزین از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی اعلام خواهد شد. تبصره ۲: ارزش قبولی علمی آزمون پذیرش دستیاری افراد جایگزین حداکثر تا ۳۰ مهر ماه همان سال می‌باشد. در صورتی که شروع دوره دستیاری این افراد تا تاریخ ۳۰ مهر ماه سال مورد نظر باشد، با رعایت مقررات می‌توانند در همان سال تحصیلی در آزمون ارتقای ۱ به ۲ شرکت نمایند.

 تبصره ۳: ارزش قبولی علمی آزمون پذیرش دستیاری برای کسانی که در گزینش عمومی مردود شناخته شده و پس از تجدید نظر شروع دوره دستیاری آنان بلامانع اعلام می‌شود، تا یکسال است.

 تبصره ۴: چنانچه فردی در گزینش عمومی مردود گردد، جایگزین اعلام نخواهد شد.

* در خصوص ادامه دوره دستیاری مردودین گزینش مقرر گردید: ادامه دوره دستیاری مردودینی که صلاحیت عمومی آنان در تجدید نظر هیأت مرکزی گزینش مورد تأیید قرار می‌گیرد در رشته پذیرفته شده بلامانع می‌باشد در غیر این صورت اعتبار قبولی آنان تا مهر ماه سال تحصیلی بعد (یک سال) می‌باشد.

ب) شروع دوره :

ماده ۲۴ ➡ زمان شروع دوره

کلیه پذیرفته شدگان پس از انجام ثبت نام قطعی موظف می‌باشند که از اول شهریور ماه سال مربوطه، دوره دستیاری را شروع نمایند (به استثنای تبصره ۱ ماده ۲۳).

ماده ۲۵ ➡ ممنوعیت استفاده از مرخصی در شروع دوره

دستیاران پذیرفته شده در ۶ ماهه اول شروع به تحصیل مجاز به استفاده از مرخصی بدون دریافت کمک هزینه تحصیلی یا تعویق دوره نمی‌باشند.

ماده ۲۷ ➡ مهلت انصراف بدون غرامت و اعلام جایگزین

انصراف دستیاران تا یکماه پس از شروع دوره، با اطلاع دانشگاه و در نظر گرفتن محرومیت یکساله از شرکت در آزمون بلامانع است و غرامت به آنان تعلق نمی‌گیرد.

تبصره ۱: دانشگاه‌های علوم پزشکی موظفند اسامی منصرفین را حداکثر تا پایان مهرماه هر سال تحصیلی به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارسال نمایند. اسامی افراد جایگزین حداکثر تا پانزدهم آبان ماه همان سال از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی به دانشگاه‌های علوم پزشکی اعلام می‌شود.

تبصره ۲: ارزش قبولی علمی آزمون پذیرش دستیاری افراد جایگزین حداکثر تا سی ام آبان ماه همان سال می‌باشد.

تبصره ۳: در آزمون پذیرش دستیار، به ازای هر ظرفیت خالی سه نفر با رعایت اولویت‌های مصوب شورای آموزش پزشکی و تخصصی، به عنوان جایگزین معرفی می‌شوند به استثنای مشمولین تبصره ۴ ماده ۲۳، تا بر اساس ترتیب اعلام شده از سوی دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی نسبت به ثبت نام یک نفر با رعایت اولویت‌های مقرر اقدام شود.

تبصره ۴: در صورتی که هیچ یک از جایگزین‌ها، ثبت نام و شروع دوره ننمایند و یا انصراف پذیرفته شدگان پس از ۲۰ مهرماه انجام می‌گیرد، در صورت درخواست دانشگاه مربوطه حداکثر تا زمان ابلاغ دستورالعمل ثبت نام آزمون پذیرش دستیار دوره بعد، معرفی جایگزین از بین واجدین شرایط و با رعایت اولویت‌های مقرر ظرف مدت ۷ روز از تاریخ فوق از طرف دبیرخانه شورا بلامانع می‌باشد و بعد از این تاریخ تحت هیچ شرایطی جایگزین اعلام نخواهد شد. ارزش قبولی علمی این دسته از پذیرفته شدگان جهت ثبت نام و شروع دوره تا قبل از پایان مهلت ثبت نام دوره بعدی آزمون پذیرش دستیاری می‌باشد. معرفی شدگان در صورت عدم ثبت نام و شروع دوره مشمول محرومیت یکساله از شرکت در آزمون پذیرش دستیار نخواهند شد.

پ) ترک تحصیل و انصراف :

ماده ۲۸ ➡ انصراف و محرومیت یک ساله از پذیرش

پس از اعلام نتیجه آزمون، پذیرفته شدگان اصلی و جایگزین در صورت انصراف در هر زمان یا عدم ثبت نام در موعد مقرر یا عدم شروع دوره مشمول یک سال محرومیت از پذیرش در دوره‌های دستیاری رشته‌های تخصصی بالینی پزشکی خواهند شد.

تبصره ۱: انصراف قطعی منوط به ارایه تسویه حساب با دانشگاه خواهد بود.

تبصره ۲: در صورتی که شرکت کنندگانی که در مرحله اصلی پذیرش دستیار دوره‌های آموزش تخصصی پذیرفته نشده اند حداکثر تا پایان مردادماه قبل از شروع سال تحصیلی مربوطه از شرکت در فرآیند پذیرش در مرحله جایگزینی کتباً اعلام انصراف نمایند محرومیت یکساله شامل آنان نمی‌شود.

تبصره ۳: محرومیت یکساله از زمان اعلام انصراف قطعی به مورد اجراء گذاشته خواهد شد.

تبصره ۴: هرگونه انصراف از تحصیل بعد از اعلام قبولی تا پایان سه ماه اول دوره دستیاری، انصراف قطعی تلقی شده و ادامه تحصیل در دوره مربوطه مجاز نمی‌باشد.

تبصره ۵: ارزش قبولی علمی آزمون پذیرش دستیار افراد جایگزین (که اسامی آنان حداکثر تا تاریخ ۱۰ آبان ماه سال تحصیلی اعلام می‌شود) حداکثر تا ۳۰ آبان ماه همان سال می‌باشد. ضمن این که غرامت تحصیلی به آنان تعلق نمی‌گیرد ولی مشمول یکسال محرومیت از پذیرش در دوره‌های دستیاری رشته‌های بالینی پزشکی خواهند شد.

انصراف به علت بیماری فقط با تأیید کمیسیون پزشکی و شورای آموزشی دانشگاه به شرط شرکت مجدد در آزمون پذیرش دستیاری و موفقیت در آن امکان پذیر می‌باشد. ضمن این که غرامت تحصیلی و محرومیت از پذیرش در دوره بعدی آزمون شامل حال این افراد نمی‌شود.

ماده ۲۹ لغو دوره دستیاری

ترک تحصیل انصراف و انقطاع در دوران تحصیل بیش از یک ماه به دلایل غیر موجه، منجر به لغو دوره دستیاری خواهد شد. بازگشت به تحصیل دستیار قبل از یک ماه، به درخواست خود متقاضی و موافقت دانشگاه بلامانع می‌باشد (به استثنای مشمولین تبصره ۳ ماده ۲۸)

تبصره: پرونده داوطلبانی که پس از شروع دوره، دستیاری آن‌ها لغو می‌شود، به دفتر حقوقی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ارسال می‌گردد تا بر اساس تعهد سپرده شده و مقررات موجود با آن‌ها رفتار شود.

ماده ۳۰ بازگشت به تحصیل

بازگشت به تحصیل دستیار منصرف یا غایب در صورتی که مدت انقصال وی از تحصیل از یک ماه بیشتر نباشد، به تقاضای ذینفع، موافقت گروه آموزشی و تأیید دانشکده پزشکی مربوطه بلامانع خواهد بود. در صورتی که غیبت دستیار کمتر از شش ماه باشد تشخیص موجه بودن غیبت و چگونگی جبران آن به عهده شورای آموزش دانشگاه که با حضور مدیر گروه ذیربط خواهد بود، می‌باشد.

ماده ۳۱ انصراف و تسویه حساب

دستیارانی که در حین تحصیل متقاضی انصراف می‌باشند می‌بایست درخواست انصراف خود را به انضمام موافقت دانشگاه مربوطه پس از احتساب هزینه‌های دریافتی و ارایه تسویه حساب، از طریق دانشگاه به دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی ارایه نمایند، تا جهت استیفای حقوق دولت اقدام شود. بدیهی است پس از دریافت وجوه مربوطه، تسویه حساب ارایه و انصراف قطعی به دانشگاه مربوطه اعلام خواهد شد. پس از اعلام انصراف قطعی دانشگاه‌ها

موظفند، مراتب انصراف قطعی دستیار را به مراجع ذیصلاح (نظام وظیفه، اداره فارغ التحصیلان، اداره طرح، محل بورس و یا سازمان محل تعهد) اطلاع دهند.

ماده ۳۲ انتقال - جابجایی - تغییر رشته

انتقال، جابجایی و تغییر رشته دستیاران در طول مدت تحصیل در شرایط زیر بلامانع می باشد:

تبصره ۱: انتقال دستیار به دانشگاه دیگر (به استثنای دانشگاه های مستقر در تهران) بر اساس ضوابط مصوب شورای آموزش دانشگاه های مبدا و مقصد و رای کمیته نقل و انتقالات دستیار در دانشگاه بلامانع است.

تبصره ۲: رسیدگی درخواست ها و انجام نقل و انتقال دستیاران فقط در مدت پس از اعلام نتیجه امتحانات کتبی سراسری ارتقاء و قبل از شروع سال تحصیلی مجاز می باشد.

تبصره ۳: انتقال دستیار به دانشگاه دیگر به تبع همسر به شرط اخذ موافقت دانشگاه های مبدا و مقصد در مواد ذیل بلامانع است:

- انتقال دستیار به دانشگاه دیگر به تبع همسر در صورتی مورد موافقت قرار می گیرد که همسر داوطلب در استخدام دولت و یا سازمان های وابسته به دولت بوده و موضوع انتقال همسر داوطلب پس از ثبت نام و پذیرش قطعی وی صورت گرفته باشد.

- در شرایطی که همسر دستیار، دستیار رشته های فوق تخصصی باشد انتقال وی به تبع همسر (اعم از خانم یا آقا) بلامانع است.

- چنانچه همسر دستیار، دستیار رشته های فوق تخصصی باشد انتقال دستیار تخصصی به تبع دستیار رشته های فوق تخصصی بلامانع است.

- نحوه تعیین دانشگاه محل ادامه تحصیل برای دستیاران انتقالی از خارج کشور .

پذیرش دستیاران انتقالی از خارج کشور در سقف حداکثر ۲/۵ درصد ظرفیت دانشگاه پس از ارزشیابی علمی - عملی و بر اساس اولویت زمانی تاریخ مراجعه و درخواست داوطلب پس از معرفی از اداره کل دانش آموختگان، ابتدا از طرف دانشگاه داوطلب پذیرش و در صورت پر شدن ظرفیت از طرف سایر دانشگاه ها به شرط کسب حداقل نمره قبولی سال مربوطه در آزمون ارتقاء - گواهینامه یا کسب حداقل ۹۰ درصد حد نصاب قبولی رشته محل مربوطه در آخرین دوره آزمون پذیرش دستیار الزامی است، در مورد کسانی که انتقال آنان قبل از شرکت در آزمون ارتقاء - گواهینامه یا پذیرش دستیار تخصصی انجام می گیرد موافقت گروه آموزشی به عهده شخص داوطلب می باشد.

انتقال به دلیل لغو صلاحیت آموزشی:

در صورت لغو صلاحیت بخش آموزش دهنده، برابر آیین نامه ارزشیابی بخش ها، تعیین محل ادامه تحصیل و امتحان ارتقای درون بخشی دستیار، طبق نظر هیأت ممتحنه رشته مربوطه توسط دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی انجام خواهد شد.

تغییر رشته:

چنانچه دستیاران در طول دوره آموزش دچار نقص عضو مؤثر جسمی یا روانی شوند، گروه مربوطه می توانند با ذکر دلایل، مراتب را جهت طرح در کمیسیون پزشکی منتخب دانشگاه به دانشکده پزشکی منعکس نماید. پس از تأیید کمیسیون مذکور و موافقت شورای آموزشی دانشکده و دانشگاه از ادامه تحصیل این افراد جلوگیری به عمل می آید.

تبصره ۱: محرومیت یک ساله و غرامت تحصیلی شامل این قبیل افراد نمی شود.

تبصره ۲: در صورت موافقت شورای آموزشی دانشگاه، چنانچه نقص عضو مؤثر حرفه ای برای سایر رشته‌ها در همان دانشگاه مانع از ادامه تحصیل در آن رشته‌ها نباشد و فرد حداقل نمره آخرین نفر پذیرفته شده رشته مربوطه را در همان سهمیه، همان سال و همان دانشگاه دارا باشد می‌تواند تغییر رشته دهد.

ماده ۳۳ میهمانی

میهمان شدن دستیاران حداکثر به مدت شش ماه با توافق دانشگاه‌های مبدأ و مقصد صرفاً به منظور تبادلات علمی و آموزشی و فقط یک بار در طول تحصیل و از سال دوم دستیاری به بعد، مجاز می‌باشد.
تبصره ۱: میهمانی در شش ماه آخر دوره دستیاری مجاز نمی‌باشد.
تبصره ۲: پرداخت کمک هزینه تحصیلی در طول مدت میهمانی به عهده دانشگاه مبدأ می‌باشد.

ث (آموزش دوره دستیاری :

ماده ۳۴ فعالیت های موظف برنامه آموزش دستیاران

دستیاران موظفند طبق برنامه‌ای که از طرف گروه آموزشی مربوطه تنظیم می‌شود، در فعالیت‌های آموزشی، پژوهشی و درمانی، از جمله کلاس‌های نظری، گزارش صبحگاهی، گزارش‌های مرگ و میر و گزارش موردی (Case Report)، ژورنال کلاب، کارورزی‌های بیمارستانی و درمانگاهی، آزمایشگاهی و کشیک‌های بخش و درمانگاه مربوطه و مأموریت‌های علمی و طرح‌های تحقیقاتی، به طور فعال شرکت نمایند.

ماده ۳۵ حداقل ساعات کار در دوره های دستیاران

تحصیل در دوره دستیاری به طور تمام وقت بوده و بر اساس برنامه‌ایست که از طرف مدیر گروه تنظیم می‌شود. حداقل ساعات کار به شرح زیر است:

۱. روزهای شنبه الی چهارشنبه از ساعت ۷/۳۰ لغایت ۱۶/۳۰

۲. پنج شنبه ها از ساعت ۷/۳۰ لغایت ۱۲/۳۰

تبصره ۱: گزارش ماهانه حضور و غیاب و کارکرد دستیاران، توسط رؤسای بخش‌ها به معاونین آموزشی گروه یا مدیر گروه مربوطه و از طریق معاونین مراکز، به دانشکده ذیربط ارسال خواهد شد.

تبصره ۲: پرداخت کمک هزینه تحصیلی منوط به ارائه گزارش کار ماهانه دستیاران می‌باشد.

تبصره ۳: افزایش سنوات تحصیلی یا تمدید دوره دستیاران، تابع مقررات مربوطه خواهد بود.

ماده ۳۶ حداقل برنامه کشیک دستیاران

حداقل برنامه کشیک دستیاران در زمینه‌های بالینی به شرح زیر خواهد بود:

سال اول - ۱۲ کشیک در ماه

سال دوم - ۱۰ کشیک در ماه

سال سوم - ۸ کشیک در ماه

سال چهارم و پنجم - ۶ کشیک در ماه

تبصره ۱: کلیه دستیاران شاغل به تحصیل در بیمارستان، از ناهار، و دستیاران کشیک علاوه بر آن از خوابگاه،

صبحانه و شام برخوردار خواهند بود.

تبصره ۲: تنظیم برنامه و افزایش کشیک موظف، طبق ضوابط به عهده مدیر گروه است.
تبصره ۳: حکم آموزشی دستیاب یکساله است و صدور حکم سال بالاتر بعد از احراز شرایط ارتقای سالیانه می‌باشد.

ماده ۳۷ انتصاب و وظایف دستیاب ارشد گروه آموزشی

انتصاب و وظایف دستیاب ارشد گروه آموزشی همه ساله دو نفر از بین دستیاران تخصصی دو سال آخر در هر گروه آموزشی بیمارستانی، با توجه به کفایت، تعهد، وجدان کاری و میزان فعالیت آن‌ها، توسط دستیاران پیشنهاد، و از بین آنها یک نفر به تأیید شورای گروه انتخاب و با حکم رئیس دانشکده به عنوان دستیاب ارشد منصوب می‌شود.
تبصره: وظایف دستیاب ارشد به موجب آیین نامه‌ای است که به پیشنهاد مدیر گروه و تصویب رئیس دانشکده پزشکی مربوطه به اجرا گذاشته می‌شود.

مرخصی ها:

دستیاران با توجه به نیاز و در صورت بروز موارد ناخواسته و ضرورت، می‌توانند در هر سال دستگیری از مرخصی‌های استحقاقی، استعلاجی، زایمان و بدون مزایا استفاده نمایند.

ماده ۳۸ مرخصی استحقاقی

دستیاران می‌توانند به ازای هر ماه ۲/۵ روز و هر سال تحصیلی جمعاً به مدت یک ماه از مرخصی استحقاقی استفاده نمایند.
تبصره: در صورت عدم استفاده از مرخصی در طول سال تحصیلی فقط ۱۵ روز ذخیره و به سال‌های بعد موکول می‌شود. دستیاب مجاز است در سال آخر حداکثر از ۴۵ روز مرخصی ذخیره علاوه بر مرخصی استحقاقی همان سال استفاده کند.
ترتیب استفاده از مرخصی با نظر رئیس بخش و تأیید مدیر گروه مربوطه خواهد بود.

ماده ۳۹ مرخصی بدون مزایا

هر دستیاب می‌تواند در طول دوره معادل مجموع مدت مرخصی استحقاقی خود با موافقت رئیس بخش و مدیر گروه آموزشی و دانشکده انقطاع تحصیل داشته باشد. (برای مثال دستیاب دوره‌های چهارساله می‌تواند از ۴ ماه مرخصی بدون کمک هزینه تحصیلی استفاده نماید) بدیهی است مدت مذکور به طول دوره دستگیری افزوده خواهد شد.
تبصره ۱: دستیارانی که همسر آنان جزو کارکنان دولت بوده و به دلیل مأموریت یا ادامه مرخصی عازم خارج از کشور هستند می‌توانند (با ارایه مدرک مستدل) صرفاً از یکسال مرخصی بدون کمک هزینه تحصیلی تنها یکبار در طول دوره تحصیلی بهره‌جویند.
تبصره ۲: پرداخت کمک هزینه تحصیلی دستگیری در مدت انقطاع تحصیلی مجاز نیست.

ماده ۴۰ مرخصی استعلاجی

استفاده از مرخصی استعلاجی برای دستیاران به میزان حداکثر یک ماه در طول دوره دستگیری، بر اساس گواهی پزشک و تأیید پزشک معتمد و شورای پزشکی دانشگاه بلامانع است. در صورتی که غیبت دستیاب به علت بیماری در طول دوره تحصیلی از یک ماه بیشتر باشد، برابر مابه‌التفاوت مدت مذکور به دوره دستگیری وی، با استفاده از کمک هزینه تحصیلی اضافه خواهد شد. اما در مدت بیماری بیش از سه ماه به دستیاب کمک هزینه تحصیلی پرداخت نخواهد شد.
تبصره ۱: در صورت بروز بیماری، دستیاب موظف است مراتب را ظرف یک هفته به دانشگاه اطلاع دهد و ارایه گواهی استعلاجی برای شروع مجدد دوره الزامی است.

تبصره ۲: در صورتی که مدت بیماری دستیار از ۶ ماه تجاوز کند، تصمیم گیری در مورد ادامه یا لغو دوره دستیاری، پس از تأیید شورای پزشکی دانشگاه، به عهده شورای آموزشی دانشگاه خواهد بود.

ماده ۴۱ مرخصی زایمان

استفاده دستیاران خانم از چهارماه مرخصی زایمان برای یکبار در طول دوره دستیاری بلامانع می باشد. فقط یک ماه از این مدت جزو دوران آموزشی محاسبه می شود.

اصلاحیه: موضوع بند ۱۲ شصت و هشتمین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی استفاده دستیاران خانم از ۶ ماه مرخصی زایمان برای یکبار در طول دوره دستیاری بلامانع می باشد و فقط یک ماه از این مدت جزو دوران آموزشی محاسبه می گردد.

تبصره: فقط برای یکبار در طول دوره دستیاری، استفاده کنندگان از مرخصی زایمان از کمک هزینه تحصیلی استفاده خواهند کرد.

د) امور رفاهی

ماده ۴۲ کمک هزینه تحصیلی

به دستیاران ماهانه مبلغی به عنوان کمک هزینه تحصیلی پرداخت خواهد شد.
تبصره ۱: در مدت مرخصی استعلاجی بیش از سه ماه به دستیاران کمک هزینه تحصیلی تعلق نمی گیرد.
تبصره ۲: کمک هزینه تحصیلی دستیاران میهمان توسط دانشگاه مبدأ پرداخت می شود.
اصلاحیه: موضوع بند ۲ شصت و سومین نشست شورای آموزش پزشکی و تخصصی:
به دستیارانی که با مأموریت آموزشی از سایر مراکز یا سازمان ها در دوره های تخصصی شرکت می کنند، کمک هزینه تحصیلی تعلق می گیرد.

ماده ۴۳ میزان کمک هزینه تحصیلی

میزان کمک هزینه تحصیلی پایه دستیاران مجرد و دستیاران متأهل بر اساس حکم صادره از دانشکده و با ارایه گواهی انجام فعالیت های موظف دوره، توسط دانشگاه مربوطه قابل پرداخت می باشد.
تبصره ۱: در صورتی که همسر دستیار نیز دستیار باشد، حق تأهل به هر دوی آن ها تعلق می گیرد.
تبصره ۲: به دستیاران ارشد معادل ۱۰٪ کمک هزینه تحصیلی ماهیانه، به عنوان حق ارشدیت پرداخت خواهد شد.
تبصره ۳: پرداخت مبالغ در صورت تأیید هیأت امنای دانشگاه ها قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۴۴ مبنای کمک هزینه تحصیلی پایه با محل آموزش تخصصی و رشته تخصصی تغییر نمی کند.

ماده ۴۵ کمک هزینه تحصیلی دستیاران همه ساله به میزان افزایش ضریب حقوقی کارکنان دولت مشمول

قانون نظام هماهنگ پرداخت افزایش یافته که از محل اعتبارات دانشگاه مربوطه پرداخت خواهد شد.

ماده ۴۶ افزایش سنواتی کمک هزینه تحصیلی پس از قبولی در امتحان ارتقاء به سال بالاتر قابل اجرا می-

باشد و میزان افزایش سنواتی سالانه معادل ۵٪ کمک هزینه تحصیلی می باشد.

ماده ۴۷ مبلغ عیدی دستیاران معادل عیدی مصوب کارمندان دولت خواهد بود که با تصویب هیأت امنای

دانشگاه ها قابل پرداخت می باشد.

ماده ۴۸ در تمام مدت دوره دستیاری، دستیاران به هیچ وجه حق تأسیس و اداره مطب خصوصی یا درمانگاه را ندارند و نمی‌توانند حتی به صورت قراردادی و یا ساعتی به استخدام هیچ یک از مؤسسات دولتی یا وابسته به آن، بخش خصوصی و یا خیریه درآیند.

تبصره: در صورت لزوم، دانشگاه علوم پزشکی محل تحصیل دستیار می‌تواند از خدمات وی در واحدهای تابعه با عقد قرار داد خاص استفاده نماید.

ماده ۴۹ دستیارانی که تمایل داشته باشند از مزایای بیمه خدمات درمانی به صورت خویش فرما استفاده نمایند، می‌توانند با پرداخت ۵۰٪ حق سرانه از این امتیاز برخوردار شوند.

ر) سایر موارد

ماده ۵۰ در صورتی که شرایط خاصی خارج از موارد مشمول مواد آیین نامه مطرح شود، تعیین تکلیف به عهده دبیرخانه شورای آموزش پزشکی و تخصصی خواهد بود.

طرح یک ماهه دستیاران سال آخر در مناطق محروم بر اساس اعلام نیاز معاونت سلامت وزارتخانه و معاونت درمان دانشگاه از مهر ماه سال ۱۳۸۱ قابل اجراء بوده و مدت طرح جزء دوره آموزش دستیار محسوب می‌شود.